

vente til en Begyndelse. Vi kunde, naar vi først havde vedtaget dette, vente os artige Ting i Fremtiden med Hensyn til de Krav, der kunne stilles til os.

Hvad nu angaar Spørgsmaalet om den saakaldte Selvskyldnerkaution, som man har ment, at der her egentlig var Tale om at paalægge Staten, saa ved det høje Ting, at jeg vedkender mig den Betragtning, at hvad enten man kalder det Selvskyldnerkaution eller ikke, er det en Garanti, som staar fuldstændig i Klasse dermed. Derom siger nu Mindretallet, at det vilde ligge nærmere, hvis man fandt, at der ikke var Kauteler nok for denne Selvskyldnerkaution, da at forlange hyderligere Kauteler. Det laa nærmere end at nægte Kautitionen, nægte at indgaa paa Kautitioner i det hele taget. Denne Bemærkning kan ikke rettes til os, som ere Modstandere af hele denne Betragtning. Det kan ikke være vor Sag at søge at staffe bedre Kauteler. Vi ere af den Mening, at hvilke somhelst Kauteler der end ere, maa man for Princippet's Skyld ikke gaa ind paa dette. — Spørgsmaalet om, hvorvidt Statens Kredit vilde lide ved den Foranstaltning, der her er Tale om, hører til dem, der maaftte er skyldigst behandlede i den Debat, der er ført om denne Sag. Jeg skal henholde mig dertil og kun gøre nogle Bemærkninger i Anledning af, hvad Mindretallet har sagt, om at vore Statsobligationers Kurs ikke i mindste Maade er bleven berørt af, at Staten i sin Tid overtog en Rentegaranti for et ubegrænset Antal Millioner i Husmandskreditforeningernes Obligationer. Nej, det skulde ogsaa være mærkeligt, om Statens Kredit skulde blive paavirket af, at man gav en Lov, om hvilken man paa den Tid umulig kunde forudsætte, at den efter henved 20 Aars Forløb skulde have medført den Virkning, den nu har: at man er kommen ind paa saa store Tal. Den blotte Lov om, at Staten vil gøre en saadan Ting, som at overtage Rentegarantien for Husmandskreditforeningerne, for smaa Laan til hver enkelt, kunde virkeligt ikke i og for sig have nogen Indflydelse paa Statens Kredit. Man maatte først se, hvorledes det voksede op; og hvilke Resultater det kunde føre til. Selv om Beløbet nu er blevet meget stort, er det dog forsvindende i Sammenligning med, hvad vi her til en Begyndelse ville tage fat paa ved paa en Gang at give Garanti for 150 Millioner Kroner. Men derom er der jo vistnok ikke nogen, der ved, hvad Fremtiden bærer i sit Stød med Hensyn til Husmandskreditforeningerne. Jeg vil haabe, det skal vise sig, at Staten ikke kommer til at lide

nogen Skade derved. — Det siges fremdeles, at der ikke er nogen god Mening i at regne den Forpligtelse, den Kaution, som der her er Tale om, som ikke er traadt i Kraft og rimeligvis aldrig vil træde i Kraft, lige med en effektiv Gæld, eftersom der er den Forskel mellem Forpligtelse og Gæld, at den sidste kræver Forrentning og Afdrag, den første ingen af Delene. Nej, saa længe den staar paa Papiret, kræver den ingen Betaling, men naar Fordringen gøres gældende mod den danske Stat, vil den være nødsaget til at opfylde, hvad den har paataget sig ved Garantien.

Særlig har dog min Opmærksomhed været henledt paa, hvad det ærede Mindretal har ytret om Danmarks nuværende Statsgæld. Det siger, at vi have en forholdsviis minimal Statsgæld i Sammenligning med, hvad andre Lande have, i hvilken Henseende der henvises til det fortjenstfulde Værk, som nylig er udgivet af Professor Falbe Hansen om Finansvidenskabten. Maa jeg først bemærke, at Danmark, der figurerer med de lave Tal, som det ærede Mindretal har anført saaledes, at Danmark til Forrentning og Afdrag af Statsgælden kun bruger 6,48 pCt., altsaa knapt 6½ pCt. af samtlige Statsudgifter, medens f. Eks. Preussen bruger 10,90, England 17,98 og Østerrige 18,31 pCt. Det ærede Mindretal har imidlertid ikke taget Stater med, som omtrent staa paa lige Fod med os, har f. Eks. ikke nævnt Norge og Sverige. Der er Forholdet det, at det Beløb, Danmark bruger pr. Individ af Befolkningen til Renter og Afdrag er omtrent 50 pCt. større end det, som de to Stater Norge og Sverige bruge. Vi have altsaa i Virkeligheden allerede i Sammenligning med Stater, der staa paa samme Fod som vi, en højere Udgift pr. Individ. Men naar det nu forholder sig saaledes, at Danmark har en forholdsviis lidet trykkende Statsgæld, saa er det jo en Lykke, vi ikke noksom kunne paastønne, en Lykke, vi paa ingen mulig Maade maa gøre noget for at forstærke. Hvis der kommer vanskelige Tider, hvor der bliver Tale om paa en Gang at staffe store Summer til Veje til Statens Behov, kan man være temmelig sikker paa, at saa vil det stille sig saaledes i de store Stater, at de ville sidde inde med saa megen Rigdom, at de i fornødent Fald kunne hjælpe sig selv. Det vil der aldrig kunne være Tale om for de smaa Staters Vedkommende. Der vil aldrig kunne være Tale om andet end, at et Land som Danmark under saadanne ekstraordinære Omstændigheder vil være nødt til at søge sin Kredit i Udlandet. Det er denne overordentlige stor Forskel,